

Počitnice: čas oddiha in premisleka

Počitnice so za mnoge najnapornejši čas v letu. K svojim vsakdanjim skrbem si naprtijo še nadaljnje napore in skrbi. Ko se končno odločijo, kje preživeti počitnice, in najdejo primerno oskrbo zase in za družino, se začnejo navori in trpljenje kopanja in sončenja z opeklinami, ranami na nogah, s hrano, ki nikakor ni skuhaná nalašč zanje, kakor doma, in včasih sploh ne odgovarja njihovem okusu, z neprestanim hrupom podnevi in ponoči bodisi v hotelu bodisi v campingu, in še z vsemi mogočimi drugimi nevšečnostmi. Vsakdo že vnaprej ve, da ga čakajo take situacije, in vendar jih je pripravljen sprejeti — celo z veseljem sprejeti — ker pomenijo počitnice prekinitev normalnega in zato monotonega toka njegovega življenja. Počitnice so neke vrste velika dogodivščina, nadomestilo za vse tiste sanjarije o dolgih potovanjih po svetu in vsakovrstnih pustolovščinah in junaštvih, ki smo se jim vdajali v dijaških letih, ko smo si predstavljali življenje, ko bomo odrasli, kot sosledje samih lepih dogodivščin, ena lepša od druge, in v vseh bomo mi igrali glavnega junaka.

Vemo, da temu ni tako, čeprav smo temu nekoliko krivi mi sami, ker smo se prehitro vdali v vsakdanjost, ki nas je potegnila, ko smo odrasli, za seboj, ne da bi skušali nam samim in drugim olepšati življenje s tem, da bi skušali uresničiti nekaj svojih mladostnih sanj. Toda počitnice nam nudijo — zamudnikom — priložnost za to. V počitnicah se lahko iztrgamo ne le iz svojega navadnega delovnega okolja, ki se nam morda zdi vse preveč pusto in neveselo, ampak tudi iz svojega normalnega razpoloženja. K temu nas spodbuja prostost od vsakdanjega okolja, sprememba kraja, srečanja z novimi ljudmi in z naravo, sploh vsa dopustniška nevsakdanjost, ki vdre v naše življenje, predvsem pa prosti čas, vsaj tistega nekaj prostega časa, ki nam preostane od počitniškega vrveža. Zakaj bi porabili ves ta prosti čas za kartanje, keglanje, ples in druge zabave, zakaj ga ne bi porabili nekaj tudi za razmišljanje?

Počitnice nam nudijo priložnost, da v mirnih, vedrih urah, rešeni more vsakda-

dalje na 2 strani ■

Strašni pokol v Bologni morda zadnja priložnost

Strahotni, podli in naravnost zverinski teroristični atentat na železniški postaji v Bologni, ki je po dosedanjih uradnih podatkih zahteval 77 smrtnih žrtev, medtem ko se 17 ljudi od skupnih 109, kolikor jih je trenutno v bolnišnici, še vedno bori s smrtjo, je povsem razumljivo globoko odjeknil ne samo v italijanski, temveč tudi v evropski in svetovni javnosti. Mnogi, zlasti tuji opazovalci se predvsem sprašujejo, kakšni so globlji, resnični vzroki cele verige terorističnih krvavih dejanj, ki so s strahovito eksplozijo v soboto, 2. avgusta, na enem najvažnejših železniških vozlov v Italiji prav gotovo dosegli višek.

Potem ko je bilo ugotovljeno, da eksplozija ni nastala zaradi uhajanja plina, se pravi, da ni šlo za nesrečo, temveč za nameren zločin, so poznavalci in proučevalci pojava terorizma v Italiji, prišli so glasno do zaključka, da je treba odgovornost za ta atentat pripisati skrajno desničarskim terorističnim organizacijam in skupinam. V tem pogledu ima namreč Italija na žalost precejšnje izkušnje, začeni od pokola na trgu Fontana v Milanu v decembru leta 1969. Z razliko od rdečih brigad in sorodnih skrajno levih terorističnih organizacij in skupin je namreč za skrajne desničarje, kot že svoj čas za naciste in fašiste, značilno, da »udarjajo« po množicah, ker so prepričani, da bodo na ta način najhitreje in najlažje dosegli svoj cilj, ki je ustrahovanje širokih plasti prebivalstva. Rdeči brigadisti pa uporabljajo drugačno »tehniko«, kajti njihova tarča so politiki, časniki, sodniki in ljudje podobnih poklicev ter zanimanj, a vedno posamezniki, čeprav ima-

jo tako skrajno desni kot levi teroristi isti cilj, in sicer ustrahovanje množic.

O resničnem izvoru ter značaju atentata v Bologni ne dvomi niti vlada sama, saj je ministrski predsednik Cossiga pred senatno zbornico uradno izjavil, da atentat »spominja na fašistično in nacistično divjaštvo«.

Po zverinskem atentatu v Bologni se v italijanski uradni in neuradni javnosti ponovno uveljavljata predvsem dve domnevi o pravih vzrokih ter razlogih terorizma v državi. Nekateri, tudi vidnejši predstavniki hite zatrjevati, da vodijo niti terorizma v tujino, kjer so baje njegovi pravi organizatorji. Teroristične akcije v Italiji so baje predvsem delo raznih obveščevalnih služb, ki imajo seveda različne in celo nasprotujoče si cilje ter interese, pri njihovem delu pa ni izključeno sodelovanje posameznih pripadnikov kake uradne italijanske državne institucije. V tej zvezi je predsednik republike že nekajkrat izjavil, da Italija zaradi svojega zemljepisnega položaja povzroča mnogim skomine in bi njena destabilizacija prišla prav marsikomu.

Druga domneva je takorekoč bolj sociološke narave. Pravi vzrok terorizma je po tej domnevi treba iskati v družbenih konfliktih, ki se v zadnjih dveh desetletjih vedno bolj zaostrojujejo in ki se zdi, da so zdaj dosegli višek.

Ceprav je obče znano in priznано, da brezkonfliktne družbe ni in tudi ne bo v nobenem sistemu, se osebno bolj nagibamo k drugi domnevi, ko je govor o pojavu terorizma v Italiji. Družbeni konflikti pa so po našem mnenju po eni strani mnogokrat umetni, po drugi strani pa po-

dalje na 2. strani ■

Zmagujejo moralno močni

Tistim, ki se ne zanimajo za šport in ga morda niti nimajo radi, niti ni padla v oči neka značilnost olimpijskih iger — da namreč nikakor niso zmagali na njih vedno svetovni prvaki oziroma svetovni rekorderji, ampak atleti in atletinje, ki niso veljali glede na prejšnje rezultate za favorite. To velja posebno za svetovne, evropske in osebne rekorde. Te je mogoče dosegati v najboljših okoliščinah, ki si jih pogosto lahko atleti sami določajo, vsaj do

neke mere. Osebne ali svetovne viške postavljajo namreč pogosto na domačih športnih stadionih ali na takih tekmovanjih, ki so jim posebno všeč, medtem ko morajo za olimpijsko medaljo tekmovali v pogojih, ki niso določeni nalašč zanje, ampak veljajo za vse enako. To pomeni, da igra na olimpijskih tekmah, kot tudi na svetovnih prvenstvih veliko vlogo borbenost, pa tudi druge moralne odlike, predvsem po-

(nadaljevanje na 3. strani)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 10. avgusta, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.10 Poslušali boste; 10.30 Jugoslovanska lahka glasba; 11.00 Mladinski oder: »Blisk nad Pacifikom; pustolovska zgodba; 11.40 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Na počitnicah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Kulturni dogodki in Četrtekova srečanja; 15.30 Glasbeni popoldan za mladino; 17.00 Rezervirano za... 18.00 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila

■ PONEDELJEK, 11. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Otroški kotichek; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Skladbe slovenskih avtorjev; 11.00 Jugoslovanska lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Kulturni obzornik; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja rvelja »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Moč preteklosti«; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 16.00 Bratje, le k soncu svobodni!; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Abdus Salam: Pogovori o fiziki; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 12. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Otroški kotichek; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Ljubljanski baročni trio; 11.00 Jugoslovanska lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Skladišče vsega lepega; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Glasbeni popoldan za mladino; 16.00 Na produ Glinščice; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.45 »Slavna žena«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 13. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Čoln — šport in razvedrilo; 9.00 Otroški kotichek; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Jugoslovanska lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 »Pod Matajurjan«, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Radi smo jih poslušali; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Moč preteklosti«; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 16.00 Svoboda je terapevtska; 16.30 Orkestri in zbori; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 14. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Otroški kotichek; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Jugoslovanska lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Turistične podobe; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Glasbeni popoldan za mladino; 16.00 Koder teče, ondod moči; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 15. avgusta, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Dobro jutro po naše; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.00 Operni biseri; 11.00 Mladinski oder: »Spominček z romanja; Radijska igrice; 11.20 Jugoslovanska lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Naša starodavna svetišča; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba raznih narodov; 14.00 Kratka poročila; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Moč preteklosti«; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 16.00 Goriške podobe; 18.00 Recitacijski večer ljubljanskih bogoslovcev; 18.00 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 16. avgusta, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Otroški kotichek; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Violinist Zarko Hrvatič in pianist Aleksander Rojc v palači Attems v Gorici; 11.00 Jugoslovanska lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 »Nas anu zutra — danes in jutri« oddaja o Reziji; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Glasbeni popoldan za mladino; 16.00 Iz filmskega sveta; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 »Sem z vražjim derjarjem«, radijska igra; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, števil. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Strašni pokol v Bologni...

■ nadaljevanje s 1. strani

sledica objektivnih dejstev. Italija se je po drugi svetovni vojni povzpela med prvo desetorico industrijsko najbolj razvitih držav na svetu, kar pomeni, da se Italijanom v gmotnem pogledu na splošno godi tako, kot še nikdar v njihovi zgodovini in kot si na začetku tega stoletja ni mogel nihče niti od daleč predstavljati. Pri tem nikakor ne drži, da je bogastvo v rokah skupnice kapitalistov in izkoriščevalcev, saj je znano, da je porazdeljeno med precej široke sloje prebivalstva. Iz tega bi moralo po zdravi pameti izhajati, da ne bi smelo biti tako ostrih družbenih konfliktov, da bi moralo med ljudstvom kolikor toliko vladati zadovoljstvo.

Vsi pa vemo, da temu ni tako, saj je ljudstvo kljub korenito izboljšanim gmotnim razmeram na splošno nezadovoljno. Vzroki za to so seveda mnogovrstni in jih ni mogoče izčrpati v kratkem sestavku. Po vsej verjetnosti pa drži, kar je napisal v torek, 5. t.m., londonski »Times«, in sicer da je Italija v težnji, da bi v gmotnem pogledu dohitela evropske države na severu po eni strani poslala na delo v tujino milijone državljanov, po drugi strani pa ne samo omogočila, temveč celo pospeševala preseljevanje milijonov in milijonov ljudi iz revnih, zaostalih južnih pokrajin v bolj razvite severne pokrajine, oziroma v več-

družbe. Tako londonski »Times«. To je, kot je razumljivo, le delček resnice, le eden med vzroki slabosti italijanske družbe, v okviru katere najde ugodna tla tudi terorizem.

Ne vemo, če bo strašni pokol v Bologni priložnost, da se bodo italijanske politične in družbene sile z največjo resnostjo lotile pojava terorizma, ki ga seveda ni mogoče zatreti le s policijskimi in sodnimi ukrepi, ampak predvsem s korenito moralno prenovno družbe, z utrjevanjem in izpopolnjevanjem demokratičnih institucij, z resnimi in doslednimi reformami in z velikimi žrtvami ter vztrajnim in marljivim delom v podjetjih in uradih, saj je dejansko slednje prvi pogoj za odpravo hudih gospodarskih težav.

Če temu ne bo tako, se bo izkazalo, da je bilo žalovanje za nedolžnimi žrtvami v Bologni le navadna demagogija in da terorizma v državi ne bo konec.

—o—

LIBIJA IN TERORIZEM

Podtajnik v ameriškem zunanjem ministrstvu David Newson je izjavil, da je Libija pomemben vir financiranja mednarodnega terorizma. Tako je dejal med zaslišanjem pred senatno komisijo, ki proučuje zveze med Billyjem Carterjem, ki je brat ameriškega predsednika, in Libijo. Newson je očital libijski vladi, da je odgovorna za umore in da podpira najbolj revolucionarne vlade ter ščuva k vstajam. Tako Libija podpira palestinske skupine ter financira vsako skupino po svetu, ki o sebi pravi, da je revolucionarna. Svoj čas je bil Newson ameriški veleposlanik v Tripolisu. Pristavil je, kako narodne koristi Združenih držav zahtevajo, da washingtonska vlada kljub vsemu še dalje navezuje stike z libijskimi voditelji, pri čemer jim mora izraziti zaskrbljenost zaradi posledic ravnanja in delovanja libijskega režima. Newson je opozoril, da uvažajo Združene države iz Libije skoraj 11 odstotkov vsega uvoženega goriva. Trenutno je v Libiji dva tisoč ameriških državljanov in kakih 50 ameriških petrolejskih družb.

OBVESTILO
NAROČNIKOM IN BRAVCEM

Zaradi skupnih velikošmarenskih počitnic tiskarskega osebja bo prihodnja številka Novega lista izšla v četrtek, 4. septembra.

Uprava bo zaprta od 12. avgusta do 3. septembra.

ja mesta, kjer se ti ljudje čutijo kot izkoreninjenci in kjer v po navadi slabih stanovanjskih in splošno slabih socialnih razmerah prihajajo do izraza najbolj zaostale navade, razvade in napake njihove rodne

Počitnice: čas oddiha in premisleka

■ nadaljevanje s 1. strani

njosti, iz psihološke in ne samo krajevene oddaljenosti presodimo svojo usakdanost, svoje »normalno« usakdanje življenje in pretehtamo svoje ravnanje. V čem smo na pravi in v čem smo na zgrešeni poti? Kako bi lahko zavili z morebitne zgrešene poti spet na pravo pot, ki pelje k višjim ciljem? Na pot, po kateri smo se morda napotili, ko smo bili še mladi, ko smo hodili še v šolo, pa smo potem krenili z nje, pod pritiskom razmer in v prepričanju, ki nam ga je vsililo morda okolje, da so ideali nekaj smešnega, zastarelega, neprimerneza in da je edino pametno skrbeti samo za materialne dobrine in seveda samo v svoj in svoje družine prid?

A pride čas, ko se začne človek zavedati, da sta denar in posest drugih material-

nih dobrin in ugled, ki ga to prinaša, vendar premalo, da bi nas notranje zadovoljila in nam ohranila spoštovanje do samega sebe. Premalo tudi za resnično spoštovanje, ki si ga želimo od drugih. Tako spoznanje se nas lahko polasti kdajkoli, v najbolj nepričakovanem hipu, toda počitnice so edinstvena priložnost, da stvar globlje premislamo, mogoče celo med ležanjem na obrežju z zaprtimi očmi in hlineč dremanje. Počitnice so priložnost za tak premislek in za sklep, da bomo začeli drugače gledati na življenje okrog sebe in da bomo skušali uresničiti vsaj majhen del svojih mladostnih sanj, da bomo skušali izluščiti naš resnični »jaz« iz sige, s katero ga je obdala in ga skušala zamoriti usakdanost. In če se bomo vrnili domov s takim spoznanjem in sklepom, si bomo lahko rekli, da smo res dobro preživeli počitnice.

Nekaj misli ob moskovski olimpiadi

»Rad bi povabil in prosil vse športnike sveta, da se združijo v znamenju miru, preden pride do nepopravljive škode. Ne smemo izkoriščati športnega gibanja za zakulisne igre, ki so značilne za politiko, še posebej ne zato, ker še nismo preizkusili vseh poti, tako političnih kot ekonomskih in vsakovrtnih drugih«. Tako je dejal na zaključni olimpijski manifestaciji dosednji predsednik Lord Kilanin, ki je s to ustno oporoko tudi prepustil mesto novemu predsedniku mednarodnega olimpijskega odbora Špancu Juanu Antoniu Samaranchu. Moskovske olimpijske igre so danes že stvar zgodovine, stvar temeljitejše razprave o vseh aspektih, ki so privedli do znanih, zapletenih, nerešljivih političnih vozlov. Če bi morali dati oznako tem olimpijskim igram, tako kakor imamo, recimo, olimpiado v Münchnu za krvavo olimpiado, potem bo nedvomno šla moskovska olimpiada v športne anale kot olimpiada bojkotov. Bo pa imela ta olimpiada tudi oznako natančne organiziranosti, oznako potankosti izpiljene preciznosti, pa vendar olimpijske zaprtosti.

Ali ni mogoče res, da so olimpijske igre pravzaprav praznik, praznik veseljenega športa, ko se ljudje raznih ras, miselnosti, veroizpovedi srečujejo med seboj, si izmenjavajo mnenja, spletajo nova prijateljstva? Je bilo v Moskvi tudi tako? Razni poročevalci so nam skušali dajati čim jasnejšo sliko o življenju v sovjetski prestolnici: v eni sapi pa so pripominjali, da pravega stika s to realnostjo niso imeli. Mimo bojkota, mimo vseh, pa čeprav fantastičnih dosežkov, se nam zdi, da je mogoče prav v tem nekje poraz olimpijske misli. Prvič v zgodovini se je ta največja športna manifestacija odvijala v eni izmed vzhodnih držav: edinstvena priložnost torej, da bi zahodni svet mogoče le dobil drugačno sliko o tem, kakšno je pravzaprav stvarno, vsakodnevno življenje v dr-

žavi s tako ureditvijo. Mislimo, da ta poskus letos nikakor ni uspel.

Organizacijski odbor moskovske olimpiade pa je v resnici poskrbel za to, da bi predvsem nudil ljudem veličastno pašo za oči. V mislih imamo enkratni spektakel na otvoritveni in na zaključni slovesnosti, ko je na travi olimpijskega stadiona v čudoviti spojitvi glasbe in gi-

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE v Trstu razpisuje delovna mesta tehničnega vodje, administratorja in električarja Kulturnega doma. Skupni pogoji so: italijansko državljanstvo, obvladanje slovenščine in odslužen vojaški rok. Poleg tega so za mesto tehničnega vodja in administratorja potrebne visokošolska strokovna izobrazba ali petletne delovne izkušnje, za mesto električarja pa končana nižja srednja šola in pripravljenost opraviti izpit za kurjača.

Pismene prošnje sprejema uprava SSG, Trst, ulica Petronio 4 (Kulturni dom), do 31. t.m.

bov prišla na dan slikovitost veličastne koreografije: sinhronizirano premikanje množice telovadcev in telovadk, plesalcev, narodnih noš, enkratna spremljava fanfar, klasične glasbe, petja, akrobacij, sestavljanja živih figur, vse to je nedvomno naredilo na vsakega — tudi televizijskega gledalca — enkrat in nepozaben vtis.

Resnici na ljubo lahko govorimo o tej olimpiadi, kot o olimpiadi svetovnih rekordov. Padli so svetovni rekordi v atletiki, plavanju, dviganju uteži, streljanju, kolesarstvu; vseh 36 novih svetovnih re-

kordov je torej nekje porinilo v stran naše vsakdanje vprašanje o tem, kaj bodo te olimpijske igre brez ZDA, Japonske, Kitajske itd. Vsi športni dvoboji so bili od sila zanimivi in atraktivni.

Ko govorimo o moskovski olimpiadi, pa ne moremo tudi ne mimo drugega aspekta, ki ga zadobiva šport na sploh. Priča smo namreč pojavu pravega športnega gigantizma. Razne države so namreč zajahale športno gibanje predvsem z namenom, da si tako ustvarijo pot in sloves v svetu. Kako daleč in obenem kako anahronistična se nam zdi danes De Coubertinova misel o poslanstvu športa. In končno: veliko govorimo o športni rekreaciji, o tako imenovanem geslu »Šport za vsakogar«. Kje je zdaj ob sliki, ki jo sprejemamo z olimpijskih iger, ta svetovni športni motto? Sestavni del športnega udejstvovanja je danes medicina. Ko programiramo atletu razne cikle treniranja, se zatekamo k stroju, ki nam mora preračunati do potankosti vsako stvar. Vzemimo primer Nemške demokratične republike: človek naravnost obstane pred temi številkami: Vzhodna Nemčija šteje 17 milijonov prebivalcev. Osvojila pa je na teh olimpijskih igrah 126 kolajn, se pravi, da pripada ena izmed olimpijskih kolajn na približno vsakih 135 tisoč prebivalcev. To je naravnost fantastični podatek, za katerim se skriva ogromno delo, predvsem pa priča o dejstvu, da je v Vzhodni Nemčiji športna aktivnost vse kaj drugega kot pa slavni pojem »mens sana in corpore sano«.

Res je, da smo ob nastopu telovadk naravnost uživali. Elastičnost, do skrajne natančnosti izdelana homogenost raznih gibov nas je nedvomno navdušila, pa vendar, ko se ozremo na podatke o teh pravzaprav čudežnih otrokih, se moramo le zamisliti. Danes smo nad njihovimi nastopi vznemirjeni, ne vprašamo pa se, kako lahko sploh njihov mladi organizem prenese vse napore. Zaskrbljujoče pa je še drugo vprašanje, kakšne posledice pa pušča tak način življenja; bodo to sploh še kdaj odrasli ljudje?

Govoriti danes o olimpiadi v prvotnem smislu besede je torej nesmisel. Pa vendar obdaja to edinstveno športno manifestacijo poseben čar, ki glavne protagoniste spravlja v legendo, o kateri zelo radi še čez leta na široko in veliko govorimo.

Ivan Peterlin

—o—

WALDHEIM POSREDUJE

Po pogovorih, ki so trajali tri dni in ki so na videz bili brezuspešni, se glavni tajnik Organizacije Združenih narodov Kurt Waldheim trenutno mudi na območju vzdolž tajsko-kambodške meje, da se na kraju samem seznani s položajem. Waldheim je imel najprej vrsto pogovorov z vietnamskimi in nato s tajskimi voditelji. V zadnjih tednih je bilo omenjeno območje prizorišče bojov med vietnamskimi in tajskimi vojniki. Vietnamci so namreč na več mestih prekoračili mejo in se nato spopadli s tajskimi oddelki. Waldheim se je v pogovoru s tajskim ministrskim predsednikom zavzel za umik vietnamskih sil iz Kambodže in za ustanovitev damilitariziranega območja, ki naj bo pod nadzorstvom organizacije Združenih narodov.

Zmagujejo moralno močni

(nadaljevanje s 1. strani)

gum v tekmovanju, volja do zmage, samopremagovanje, požrtvovalnost in ljubezen do domovine in svojega naroda, pa tudi do lastne družine ali kake druge ljubljene osebe. Marsikak atlet in atletinja se posebej potruditi, tudi za ceno skrajnih, skoro nadčloveških naporov, da razveseli z zmago svojo družino, zaročenko, zaročenca ali koga drugega, ki mu je pri srcu.

Tako smo videli na odru zmagovavcev več fantov in deklet, ki so pripadniki nerusskih narodov v Sovjetski zvezi, npr. mladega Estonca iz Dorpata. Lahko si predstavljamo, kaj je pomenila ta zmaga za mali estonski narod, ki šteje komaj malo več kot en milijon pripadnikov. Uradno je bila pripisana njegova zmaga veliki Sovjetski zvezi, toda atlet jo je v svojem srcu gotovo posvetil predvsem svojemu malemu, vedno ogroženemu estonskemu narodu.

Samo od atletov, ki so tudi moralno močni, lahko pričakujemo zmago na olimpiadi in na drugih velikih tekmovanjih.

Zato šport ni samo stvar mišic in treninga, ampak tudi stvar moralnih odlik. Po cela leta se vlečejo skozi svetovno ali domače časopisje novice o atletih, ki so dosegli na manjših ali tudi na kakem večjem mednarodnem tekmovanju rezultate velike mednarodne veljave, toda potem živijo kar naprej od teh rezultatov. Pod raznimi izgovori se izogibljejo velikih mednarodnih tekmovanj, kjer bi morali potrditi svojo veljavo in se pomeriti z enakovrednimi tekmeči. Tako lahko veljajo še naprej za pravake na osnovi nekaj odličnih rezultatov. Toda olimpiada je kraj resnice. Tam se ne da izmikati, tam se pokaže resnična veljava vsakega atleta. In od tod je bilo toliko presenečenj, tudi na tej olimpiadi, kajti nekateri so šli z veseljem in pogumno v boj, drugi pa so se bali in moralno niso bili kos preizkušnji. Tako je npr. nadvse prijetno presenetil in napravil močan vtis poljski atlet Kozakiewicz pri skoku s palico, kjer je zmagal in postavil nato celo nov svetovni rekord. Pred tekmo pa sploh ga niso prištevali med favorite ...

PREJELI SMO:

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti o položaju manjšine

V četrtek, 31. julija, je deželno tajništvo Slovenske skupnosti imelo v Jamljah redno sejo, na kateri je osrednji del razprave bil posvečen položaju slovenske manjšine v Italiji ob zaključku šestmesečnega delovanja paritetnega odbora v okviru vladne komisije ter po nedavnem obisku zveznega sekretarja za zunanje zadeve SFRJ Josipa Vrhovca v Rimu.

Italijanska vlada je namreč konec meseca junija po običajni metodi podaljšala mandat omenjenemu paritetnemu odboru, da bo lahko do konca tega leta nadaljeval s preučevanjem vprašanja globalne zaščite. Po drugi strani pa je jugoslovanski minister Vrhovec med svojim obiskom v Italiji sprejel enotno slovensko delegacijo, ki ga je opozorila na počasnost preučevanja

čeni krogi, ki so pred leti hoteli nevtralizirati nasprotovanje SSK s prirejanjem raznih političnih sestankov po vaških društvih v Bregu in na Krasu, so se sedaj brez tragičnih scen in očetovskih karanj sprijaznili s stališčem PCI, da zahteva premestitev cone s Krasa drugam.

Končno je deželno tajništvo SSK sklenilo, da bo prihodnji deželni strankin kongres v jeseni, najbolj verjetno v oktobru. Točen datum in kraj bosta naknadno določena.

S seje pokrajinskega sveta SSK v Trstu

V sredo, 30. julija, je pokrajinski svet Slovenske skupnosti v Trstu imel zadnjo sejo pred poletnim premorom, da se seznanijo s trenutnim političnim položajem, s posebnim ozirom na krajevne ustanove od posameznih občin do pokrajine same.

Po političnem poročilu tajništva se je razvila izčrpna razprava, med katero se je poglobilo predvsem vprašanje o vlogi slovenske narodno-politične stranke, kakršna je SSK, v sedanjem političnem trenutku, ko so tradicionalne politične stranke v globoki notranji krizi predvsem v odnosu do državljanov in njihovih stvarnih problemov. Na Tržaškem je ta kriza še posebno prišla do izraza s pojavom gibanja okrog Liste za Trst, ki je prav v ostrem ugovarjanju proti velikim strankam zaje-

la široke plasti tržaškega prebivalstva, zlasti v mestu. S tem problemom se trenutno soočajo vse politične sile, ki iščejo način, kako voditi to krajevno ustanovo ob stvarnem upoštevanju razporeditve sil po junijskih volitvah.

V razpravi, na seji pokrajinskega sveta SSK je prišlo do izraza mnenje, naj vodstvo stranke nadaljuje pogovore z vsemi političnimi dejavniki, razen z MSI, za sestavo potrebne večine na tržaški pokrajini v prihodnjem mesecu septembru.

Člani sveta so bili tudi seznanjeni z okvirnimi načeli za pripravo primerne skupne proslave ob 50-letnici ustrelitve bazoziških junakov, ki mora odražati enotnost manjšinskih narodnoobrambnih sil na enakopravni ravni, podobno kot nekdanji slovenski narodni tabori.

Končno je pokrajinski svet sprejel na znanje odstop predstavnikov leve struje Metlike in Gombača, ki sta ga utemeljila z razlogi, da teža njihove struje ni bila, po njunem mnenju, ustrezno upoštevana.

Pokrajinski svet SSK je na isti seji v nadomestitev izvolil v izvršni odbor občinskega svetovalca prof. Lokarja, na mesto podpredsednika sveta pa Maria Zaharja.

—o—

SMRTNA NESREČA

PROF. SERGIJA RADOVIČA

Tik pred izidom lista nas je žalostno presenetila vest, da je postal žrtev cestne nesreče pri vožnji s kolesom na obalni cesti prof. Sergij Radovič, glasbenik in zborovodja, star komaj 42 let, iz Nabrežine. Nesreča je hudo prizadela vso našo javnost. Njegovi ženi, igralki Mirandi roj. Caharija in obema otrokoma ter vsem sorodnikom izražamo naše globoko občuteno sožalje in sočutje.

SLOVENSKA SKUPNOST sekcija občine ZGONIK

priredi 9. in 10. avgusta 1980

Naš praznik

v Koludrovici (v gozdiču) pri Zgoniku

PROGRAM:

Sobota, 9. avgusta:

- ob 18. uri odprtje kioskov z domačo pijačo in jedačo;
- ob 20. uri ples ob zvokih ansambla »GALEBI«.

Nedelja, 10. avgusta:

- ob 16. uri odprtje kioskov;
- ob 17. uri kulturni program:
GODBA NA PIHALA IZ BREGA
MEŠANI PEVSKI ZBOR »BOJAN« iz Dornberka na Vipavskem.
O aktualnih problemih bosta spregovorila:
Joško Gruden, občinski svetovalec v Zgoniku
in dr. Drago Stoka, deželni poslanec.
Nastop ansambla »Galebi«, nato ples.

Prireditev je posvečena 60-letnici požiga Narodnega doma v Trstu in 50-letnici ustrelitve naših junakov na bazoziški gmajni.

zaščitnih ukrepov s strani italijanskih oblasti v korist Slovencev v Italiji.

Deželno tajništvo je nadalje razpravljalo o poteku razgovorov za sestavo večin v raznih krajevnih upravah tako na Goriškem kot na Tržaškem ter o možnih koalicijah, h katerim bi lahko pristopila tudi Slovenska skupnost. S tem v zvezi je negativno ocenila nepopustljiva stališča PCI v okviru razgovorov na ravni raznih krajevnih uprav, iz česar bo treba gotovo narediti ustrezne politične zaključke in jih predložiti najširši javnosti.

Deželno tajništvo je nadalje vzelo na znanje uradno odločitev tržaške PCI, da zahteva premestitev industrijske cone, predvidene na Krasu po osimskih sporazumih, drugam. S tem so komunisti potrdili pravilnost in daljnosežnost stališča Slovenske skupnosti, ki je že od vsega začetka, ko o Listi za Trst ni bilo še ne duha ne sluha, izrazila svoje nasprotovanje lokaciji industrijske cone na Krasu. Dolo-

Taborjenja slovenskih tržaških skavtov in skavtinj

Višek celoletnega skavtskega življenja je vsakoletni tabor, ko skavti lahko v polni meri zazivijo skavtsko življenje. Tako smo letos skavti in skavtinje taborili v času, ki gre od 21. julija do 4. avgusta. To je bil čas taborjenja izvidnikov in vodnic. Volčiči in veverice pa bodo na taboru od 4. do 14. avgusta.

Zaradi velikega števila članov je vodstvo organizacije smatralo za potrebno, da organizira tri taborje. Tabor A je postavil svoje šotore na obsežnem travniku pri zaselku nad Belo Pečjo. Tabor B se je utaboril pri vasi Globasnica na Koroškem, medtem ko so se skavti, ki so doma iz mesta in ki so bili določeni za tabor C, za štiri najst dni naselili v Beli Peči pri Müllerju. Tabor A in C sta torej doživljala višek svojega letnega delovanja v neposredni bližini in dobrem sosedstvu.

Poleg že običajnih izletov, tabornih olimpiad, tabornih šol, hajkov, dnevov izražanja itd., so skavti in skavtinje imeli letos v načrtu, da bi vzpostavili tesnejše stike z domačini, še posebno ker v vseh teh krajih, kjer so letos taborili, živijo Slovenci. Ta načrt je v polni meri uspel le na taboru B na Koroškem, kjer so vaščani pridno in številčno obiskovali taborne ognje, ki so jih pripravljali skavti in skavti-

nje doma z vzhodnega Krasa. Tabor C je poleg tega še izdajal dnevnik Zafko novice, ki so doživele precejšen uspeh med udeleženci tabora. Izhajalo je osem izvodov dnevno. Poleg duhovne misli in vremenske napovedi je ta dnevnik vseboval še članke ali intervjuje izpod peresa samih udeležencev tabora ter kratek pregled najvažnejših dnevnih svetovnih novic.

Pomemben dogodek za tabora A in C je bil obisk tržaškega škofa Bellomija v soboto, 2. avgusta. Pri skavtskem oltarju je daroval sv. mašo, zvečer pa se je udeležil tabornega ognja. Med slovensko pridigo je poudaril več stvari. Še posebno pa je razvil misel o človeški dolžnosti. Zvečer, ko je ogenj že dogoreval, pa je v goščem nagovoru podčrtal važnost tega, da mladina raste in dozoreva v družbi, da je odprta svetu, da ne naseda lažnim trenutnim ugodnostim.

Izvidniki in vodnice so se torej ta teden vrnili domov. V avtobusu so pridno peli in že obnavljali najpomembnejše dogodke tabora. Slišati pa je bilo tudi veliko glasov, ki so trdili, da bi radi še ostali na taboru, da še ne marajo domov. To pa je očiten dokaz, da so tabori dobro uspeli in da se udeleženci niso dolgočasili.

M. T.

Težavna pogajanja za sestavo novih odborov na Goriškem

Od junijskih volitev sta potekla že dva meseca, a še vedno ni jasno, katera koalicija bo vodila pokrajinsko in goriško občinsko upravo. Zgleda, da so pogajanja na mrtvi točki in da se bodo nadaljevala po 15. avgustu, čeprav je treba pri tem imeti precej previdnosti, kajti kar velja danes, ni rečeno, da velja tudi jutri. Prav v teh dveh mesecih smo bili priča vsakovrstnim zapletljajem in raznim možnostim premostitve krizne situacije. A vsi dobro vemo, da je v italijanski politiki vse mogoče in da se podobna pogajanja vlečejo mesece, še posebno v tistih krajevnih upravah, kjer ima Krščanska demokracija skoraj absolutno večino in v naših primerih gre za pokrajino, za občini Gorica in Krmin.

Ni več nobeno čudo, da se v drugih občinah z relativno večino komunistov dobijo vse rešitve takoj, par tednov po volitvah, ker socialisti in v nekaterih primerih tudi socialdemokrati sestavijo s komunisti trdne večine in pristanejo na dane

pogoje; socialdemokrati, na primer, gredo v take odbore tudi tam, kjer niso nujno potrebni (glej Gradišče ob Soči). Ta tesna povezava med obema socialističnima strankama trenutno na Goriškem je postala tako nerazdružljiva, da pogojuje vsa pogajanja. Na drugi strani pa so tri stranke, ki imajo tudi svojo težo, to so Krščanska demokracija, Slovenska skupnost in republikanska stranka, ki bi v primeru goriške občine imela tudi absolutno večino glasov, to se pravi 21 na 40. V začetku pogajanj je zgledalo, da bo možno sestaviti tudi širšo koalicijo, tako na pokrajini kot na občini. Vendar sta socialistični stranki (izraz je sicer nekoliko močan, ker je treba še ugotoviti koliko je socialdemokratska stranka tudi socialistična, a naj bo) zahtevali zase štiri odborniška mesta na občini in socialističnega predsednika na pokrajini. Potem ko jim je Krščanska demokracija dala razumeti, da zahtevajo le nekoliko preveč (v tem primeru bi KD imela samo dva odborniška in župana, ostali dve mesti bi pripadli SSK in PRI), so socialisti »ugotovili«, da je osem odborniških mest le premalo za pet strank in so zato »dognali«, da je treba nekoga izriniti in ta nekdo — glej slučaj! — bi morala biti Slovenska skupnost. Primerov o takih socialističnih zahtevah imamo zadnje čase kar precej. Po neuradnih vesteh in do trenutka, ko pišemo, nam je znano, da bi se celo odpovedali

predsedniku na pokrajini in bi se v krminski občini (10 svetovalcev KD, 10 svetovalcev KPI in PSI) celo vzdržali, če jim uspe, da izrinejo Slovensko skupnost iz vseh odborov. To njihovo tezo podpirajo, kajpak, tudi socialdemokrati, z vso vne- mo in v perspektivi, da dobijo v Gorici podžupansko mesto. Tu pa bi verjetno prišlo do lažjega »nesporazumevanja« med bratranci socialisti; tudi PSI namreč gleda z določenim upanjem na isto mesto.

Kot rečeno, v tej zapleteni situaciji je vse mogoče in ne gre izključevati nobene možnosti, zato se lahko zgodi karkoli. Dejstvo je, da v teku teh pogajanj skoraj nihče ni govoril o programih, o vlogi mesta na meji, o razvoju tega mesta in o nevarnosti, ki preti, da bi prišlo do razbitja goriške pokrajine. Kot zunanji opazovalci in navadni občani ne moremo zahtevati nič, določena jasnost in doslednost pa sta le nujni.

USMRTITVE V TEHERANU

V zadnjih treh dneh so v Iranu ustrelili nadaljnjih 21 ljudi, kar pomeni, da se izvršitve smrtnih obsodb po vsej državi nadaljujejo. Tako so med drugimi usmrtili generala bivše šahove vojske, štiri osebe, ki so bile obtožene, da so razpečevale mamila, dve ženski, ki sta bili obtoženi, da sta podpirali prostitucijo, in nekaj oseb v Kurdistanu.

Kot poroča sovjetska tiskovna agencija TASS, je pred vhomom v mošejo v kraju Hamadam eksplodiral peklenjski stroj, pri čemer je bilo ranjenih nad 20 ljudi.

USPEH SOVODENJSKIH KOSCEV V ŠKOFJI LOKI

Med pobratenima občinama Sovodnje ob Soči in Škofjo Loko je že večkrat prišlo do tesnejših kulturnih in drugih stikov. Tako je bilo tudi preteklo nedeljo, ko so nekateri kosci šli v vasico Sovodnje, ki se nahaja v škofjeloški občini in kjer je bilo tekmovalce koscev, podobno kot v Gabrijah v začetku julija, kjer se že vrsto let prireja tovrstno tekmovalstvo. Naši kosci so se na škofjeloškem tekmovalstvu kar dobro odrezali, saj je med štirinajstimi tekmovalci Drago Malič dosegel drugo mesto, Marčelo Vižintin tretje, Jožef Batistič pa deveto. Ne glede na doseženi uspeh, ki je bil nadvse pozitiven, velja ob tem poudariti prijetno dejstvo, da so tudi podobne pobude važne za medsebojno spoštovanje in vzpostavljanje prijateljskih stikov med našimi ljudmi v zamejstvu in onimi v matični domovini.

Goriški župan na obisku v Ljubljani

Pretekli teden je dosedanji goriški župan De Simone bil na obisku pri predsedniku skupščine mesta Ljubljana Marjanu Rožiču. Srečanje je bilo takorekoč poslovilno, saj De Simone ne bo več na tem odgovornem mestu, ker ni sploh kandidiral na zadnjih volitvah. V kratkem, prijaznem razgovoru sta se župana razgovarjala o

skupnih dosedanjih pobudah in o vseh možnih oblikah sodelovanja, ki sta jih obe mesti do danes uresničili. Poudarila sta potrebo, da se to sodelovanje nadaljuje in izrazila željo, da bi nova goriška občinska uprava sledila načrtani poti, kajti številni so skupni problemi, le-ti pa se lahko konkretno rešijo edino v duhu medsebojnega spoštovanja in prijateljstva. Zato obe mesti z upanjem gledata v bodočnost, saj bosta gotovo našli skupen jezik za rešitev medsebojnih vprašanj in za utrditev vestranskih odnosov.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

RAZPISUJE

usposobljenostni izpit — v smislu člena 4 kolektivne delovne pogodbe — za sprejem v službo uradnikov 1. in 3. kategorije

Pogoji za pripustitev k službi (za moške)

1. Diploma višje srednje slovenske in italije/ce 1. kategorije oz. diploma nižje srednje šole za uradnike/ce 3. kategorije
2. Opravljena vojaška služba (za moške)
3. Popolno obvladanje slovenskega in italijanskega jezika
4. Starost: max. 35 let

Za pripustitev k pismenemu izpitu bodo morali kandidati uspešno prestat strokovni razgovor.

Pri sprejemu v službo bodo imeli prednost civilni invalidi.

Datum razgovorov oz. pismenih in ustnih izpitov bo javljen naknadno. Rok za predložitev prošenj zapade 8.9.1980.

Za vsa nadaljnja pojasnila naj se zainteresirani javijo v tajništvo Hranilnice.

UPRAVNI ODBOR

PODATKI

O SOVJETSKI OBOROŽITVI

Sovjetska zveza ima pod orožjem in v polvojaških strukturah okoli 5 milijonov mož. To zatrjuje ameriška obveščevalna služba CIA v poročilu, ki ga je včeraj objavil New York Times. Iz poročila izhaja dalje, da je v lanskem letu v Sovjetski zvezi šlo v vojaške namene od 12 do 14 odstotkov celotne državne proizvodnje, kar je za dober odstotek več kot v letih od 1965 do 1978. CIA na osnovi podatkov tudi sklepa, da se bodo sovjetski izdatki za vojsko do leta 1985 večali vsako leto za 4 do 5 odstotkov. Posebna pozornost bo morda posvečena gradnji novih tipov podmornic, letal in tankov.

Sodobno kmetijstvo

Naš vrt poleti

Vrtnino moramo skrbno varovati in nuditi pogoje za rast, tako da z redčenjem zagotovimo posejanim vrtninam dovolj prostora za rast in razvoj. Večina rastlin potrebuje stalno vlažna tla, vendar nekatere rastline s slabše razvitimi koreninami in večjo listno površino, pomanjkanje vode prej občutijo kot rastline z močnejšimi koreninami in manjšo listno površino, ki jih zalivamo redkeje, a takrat bolj temeljito. Boljše je talno zalivanje kot rosenje, kajti če zalivamo rastline na zadnji način, hitreje zbolijo. Nasad beluša, potem ko požene liste, potrosimo s kompostom, dodamo gnojilo in naredimo grebene, prej pa suho zemljo zalijemo in hkrati pazimo, da ne poškodujemo korenin. Beluševa muha je na liste odložila jajčeca, iz katerih se razvijejo umazano zelene ličinke, ki obirajo nežno listje. Pri prvem pojavu moramo škropiti z insekticidom, sicer se po šestih tednih razvije številnejša druga generacija ličink. Solato, kolera-bico in špinačo smo pripravili tako, da so gredice prazne. Pripravimo jih za novo setev, ker pa ne smemo motiti živahnega življenja bakterij v vrhnji plasti zemlje, le to samo zrahljamo, ne prelopatimo, dodamo komposta in jih posadimo ali posejemo. Manjkajoče hranilne snovi dodamo vrtninam z dognojevanjem med rastjo. Sejemo mehko listne sorte salate, ki ne cveti tako hitro.

Manjkajoče hranilne snovi dodamo vrtninam z dognojevanjem med rastjo. Na gredice posejemo le sorte s kratko rastno dobo, da bo pridelek dozorel do jeseni. Novošelandsko špinačo, ki v poletnih mesecih razvije številne poganjke, polne mesnatih listov in ne gre v cvet, sejemo sedaj, da se bo v prihodnjem letu razrastla. Če v začetku avgusta sejemo črno redkev, da zelo mehak koren. Vedno znova lahko sejemo špinačo, ne uspe pa setev graha, saj ga v jesenskih mesecih pogosto napade plesen.

Breznitnega stročjega fižola ne sejemo, pač pa so proti pegavosti odpornejše sorte karvester in toperop, seme pa razkužimo z ortocidom ali lekinolom.

Sedaj je čas, da sejemo kitajski kapus, ki ga sejemo v vrste, oddaljene 40 cm, v vrsti pa redčimo na 30 cm. Presaja-

nje slabo prenaša. Manj semena porabimo, če v razdalji 30 cm posejemo po tri semena, vznikle rastline pa postopoma razredčimo, da dobimo bolj gost posevek.

Paradižniku vsakih 8 dni redno odstranjujemo zalistnike tako, da niso daljši od 10 cm. Pri daljših odščipnemo vrh in pustimo dva mlada lista, da bosta pomagala pri prehrani celotne rastline. Paradižnik vzgajamo eno ali dvostebeljno, ker rastline tako razvijejo več dozorelih oblikovanih plodov. Nasad tako vzgojenih paradižnikov je bolj zračen in rastline se po dežju hitreje osušijo in je zato obolelost manjša. Po dežju ali predhodnem zalivanju paradižnik dognojimo s kompleksnim gnojilom, izogibati pa se moramo močnemu gnojenju z dušikom, ker povečuje rast in neugodno vpliva na nastanek plodov.

V vrtovih opazimo pohojeno še zeleno listje čebule, s čimer nekateri želijo pospešiti rast čebule, ki pa na ta način le prisilno zori, kar zmanjša pridelek, ki v skladišču ni odporen. Če je čebula v zemlji, ki je nismo gnojili s svežim hlevskim gnojem, ampak je humozna, bo dozorela brez takih posegov. Listje hrani čebulo in če ga odstranimo, bomo pridelali drobno čebulo. Pognojena čebula, posebno če smo ji dodali preveč dušika, ne bo pravočasno zaključila rasti. Znak zrelosti je rumeno listje, ki se suši. S pobiranjem ne odlašajmo, ker sicer požene korenine. Take čebule pa ne bomo mogli dolgo hraniti.

Buče, kumare, cvetača in zelena potrebujejo veliko hranil in jih dognojimo z raztopino gnojiva. Skrbeti moramo za vlago, zato zalivajmo zvečer ali zgodaj zjutraj, po zalivanju pa z okopavanjem preprečimo, da bi se zemlja sušila. Poleg zalivanja, okopavanja in pletve je nujno tudi varovanje pred boleznimi in škodljivci. Paradižniku odtrgamo na vrhu rastni vršček, ga dekapiramo, da ne bo več cvetel, nastavljeni plodovi pa bodo dorastli in dozoreli.

Z belušno zeleno začnemo beliti rastline postopoma, osujemo z zemljo, tako da gledajo iz grebena samo listi, peclji pa so v zemlji. Po treh tednih je beljenje končano. V nasadu šparglja potrgamo seme, ki se je razvilo in slabi rastlino. Na pre-

hranjenost rastline pa slabo vpliva trganje za šopke.

Poleti sejemo in sadimo vrtnine s kratko rastno dobo, da še dozori, ali pa jih sejemo za prihodnje leto. Setev redkvice bo uspela le ob rednem zalivanju, sicer bodo korenih puhli.

Konec avgusta in septembra posejemo motovilec v vrste 10 do 15 cm, kajti motovilec dolgo kali in treba ga je zalivati. Pobiramo ga od jeseni do pomladi, zato setev razporedimo v avgustu in septembru. Čebulo, srebrnjak majski, posejemo avgusta bolj redko, da bodo zrasle le za svinčnik debele sadike, ki jih presadimo v oktobru; zimsko solato sorte Nansen in zimsko rjavko posejemo v avgustu in začetku septembra, da dobimo za saditev v oktobru sadike, ki niso prebuje niti prešibke.

Ko posejemo endivijo, rastlinam prikrajšamo listje in glavno korenino, da se bodo lažje prijele. Velika listna površina izhlapeva vlago in pospešuje izsušitev rastline. Velikolistni solati, ki jo sadimo v tem mesecu, tudi prikrajšamo liste.

Kitajski kapus napadajo bolhači, ki jih moramo takoj zatreti, sicer lahko uničijo posevek. Kitajski kapus ni zahtevna vrtnina, le v začetku rasti jo je potrebno varovati pred škodljivci, do konca oktobra pa posebno hibrid vagavka razvije lepe glave, uporabljamo jih sveže kot solato ali v prikuhi vse do januarja.

Črni koren moramo za prihodnje leto sejati že sedaj, da bo razvil lepše korenine.

Visok stročji fižol trgajmo vsaj dvakrat tedensko, ker bo le tako vedno znova cvetel in nastavljal mlado stročje. Pri trganju rastlino krepko primemo, da je ne dvigujemo iz zemlje, korenine so polne bakterij in živijo v simbiozi ter sprejemajo dušik iz zraka.

Kumare za vlaganje obiramo vsak drugi dan, pri sortah za solato pa pazimo, da ne pustimo na vrežah zoreti plodov. Rastlina, ki se izčrpava s hranjenjem tistih plodov, ne bo več cvetela in razvila mladih plodov. Z namakanjem z ogreto vodo bomo pridelek kumar povečali in preprečili grenkobo. Čebulo poberimo pravočasno, preberimo in vskladiščimo v mrežaste vreče v zračnem in hladnem prostoru ali pa jo razgrnimo, poškodovane izločimo.

Z. T.

—o—

BUSH POJDE NA KITAJSKO

George Bush, ki je kandidat republikanske stranke za ameriškega podpredsednika, bo prihodnji teden odpotoval na obisk na Kitajsko in Japonsko, kjer bo imel vrsto zasebnih pogovorov s tamkajšnjimi voditelji. Vest o tem potovanju je sporočil sam Ronald Reagan, ki je kandidat republikanske stranke za ameriškega predsednika. Reagan je pristavil, da gre za prvo v vrsti nadaljnjih pobud, ki jih bo republikanska stranka uresničevala v prihodnjih mesecih. George Bush je bil ameriški zastopnik v Pekingu v letih 1974 in 1975, ko je bil Gerald Ford ameriški predsednik in preden sta obe državi navezali redne diplomatske stike. Georga Busha bo na potovanju spremljal Richard Allen, ki bo postal ameriški zunanji minister, če bo izvoljen za predsednika kandidat republikanske stranke Ronald Reagan.

SADAT IN JERUZALEM

Proglasitev Jeruzalema za prestolnico Izraela predstavlja oviro za pogajanja, to oviro pa bi bilo treba odstraniti. To je jedro poslanice, ki jo je egiptovski predsednik Sadat dostavil izraelskemu ministru skemu predsedniku Beginu. Natančno besedilo poslanice še ni znano; obveščeni krogi so le namignili, da Sadat enako negativno ocenjuje tudi izraelske nasebine na zasedenih ozemljih ter da zahteva osvoboditev palestinskih političnih jetnikov v Izraelu. V Jeruzalemu pravijo, da je Sadatovo pismo po obliki vljudno in prijateljsko, po vsebini pa »huda stvar«.

Egipt skuša medtem na široko iskati o-

pore za svojo tezo proti Jeruzalemu kot glavnemu mestu Izraela. Sadat je predvčerajšnjim naslovil posebno poslanico na ameriškega predsednika Carterja, včeraj pa se je po telefonu pogovarjal s francoskim državnim poglavarjem Giscardom. V kratkem odpotuje v Pariz egiptovski podpredsednik Mubarak. Zunanji minister Butros Gali pa je povabil na razgovor več veleposlanikov, med njimi indijskega, jugoslovanskega in francoskega.

Iranske verske oblasti pa so pozvale muslimane vsega sveta, naj se udeležijo »svetovnega dne za Jeruzalem«, ki bo 8. tega meseca.

KNUT HAMSUN

POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOOO 106 OOOOO

Seveda hleva ni podrl. Joakim je moral prenesti, da je stal pripravljen, dokler ni dobil konja. Moral je prenesti še marsikaj drugega od Avgusta, tega vrelca vseh budalosti. Tako na primer ni mogel Avgustu zabraniti, da ne bi bil neko noč naredil poleg hleva majhnega čednega kurnika z gredmi, a tako, da so imele kokoši dohod k drugi živini. Za to dobro delo se mu je gospodinja Pavlina naskrivaj srčno zahvalila in obljubila, da se mu bo za to že oddolžila, ko pa je Joakim zahteval pojasnila, je odgovoril Avgust kratko: »No, nemara sme imeti samo Gabrielsen kokoši!«

Avgust je bil do zadnjih dni, ki jih je preživel v zalivu, ves v delu. Stopil je k županu Karolusu in zahteval za svoj nabiralnik poštne urad. Ne, Avgust ni hotel trpeti dalje tega položaja, skrinjica je visela že nekaj tednov pred štacuno, in živ krst še ni vtaknil vanjo pisma, to je bilo samo zato, ker ni bilo poštne urada. Kako se godi Joakimu? Joakim, ki je bil naročen na časopis, ni mogel dobivati časopisa drugači, nego da je hodil vsako nedeljo v cerkev in stopil ponj. Prekleta reč, tega mu ne bi bilo treba! Zdaj je morala priti stvar pred okrajno upravo. Joakim je bil tam za pisarja in obljubil je, da bo napisal predlog kar najlepše more: zaliv je velik kraj in vse srenje okrog prihajajo semkaj, župnik, policijski komisar in drugi, ki nemara pišejo pisma, naj bi povzdignili svoj glas za poštne urad, predvsem župan Karolus, ki tako pogosto piše okrajnemu glavarju in vladi v imenu zaliva, razen tega štacuna, tvrdka Edevart Andreassen, Pavlina, ki pošilja leto in dan pisma in velike denarne zneske svojim trgovcem. »Ni drugače, Karolus,« je za-trjeval Avgust, »v zaliv moramo dobiti poštne urad!«

Da, Karolus ni oporekal, vse je bilo jasno, rekel je, »da« in »seveda«, pri prvem sestanku okrajne uprave bodo to predlagali. Karolus je rekel: »In tebi gre hvala, da si sprožil to misel, Avgust, saj se zgodi doma vsak dan, da imam važna pisma in jih nosim v žepu in so zmečkana in umazana, preden jih utegnem odposlati. Da, stvar bomo spravili v tir, vidim, da se mudi —«

Toda ubogi župan Karolus, res bi bil rad nekaj storil in bil je dobrodušen in pri-jazen, ali posebno bistre glave ni bil nikoli in prav to dobo je bil ves zatopljen v razglabljanja, in bilo mu je že več nego preveč tega, kar mu je ležalo na plečih. Za gospodarstvo je bilo treba skrbeti, žetev je bila pred vrati, in ni dobil druge pomoči nego Teodorja, ki je imel kilo in je malo za-legal; mimo tega je pričakoval domov Ane Marije, Karolus je že dobil zanesljivo vest, in mozgal je in se izgubljal v posameznosti o tem, kako naj se vede, kadar se ona vrne. Ampak seveda, poštne urad morajo le imeti!

»Ampak, da ga bom res videl, kadar se vrnem!« je rekel Avgust.

»Kaj hočeš stran?«

»Da, stran.«

»Tako, kam pa?«

»Najprej sem se nakanil, da bi skočil v Indijo in Južno Ameriko, tam imam razne-ga imetka, za katerim moram pogledati.«

»V Indijo in Južno Ameriko!« je ponovil Karolus. »To te pa dolgo ne bo nazaj.«

»Ne, ampak kadar bom pisal pismo ali pošiljal kakšno železno skrinjo ali kaj podobnega, bom zapisal: Zaliv, poštne urad. Takrat torej morate že imeti svoj poštne urad.«

Avgust se odpravi in krene na pot. Edevarta ni mogel pregovoriti, da bi šel z njim. Edevarta pa zato ni misel, da bi sedel v zalivu v pokoj, tudi njega mika na pot, potepuha, in zaliv mu ne pomeni nič več, a še ne mara stopiti k Pavlini po potnino, zakaj pravkar je pomogla Avgustu.

Avgust kani v Bergen, da bi se dal najeti za veliko morje. Pavlina ga je krasno oblekla, Ezra in Hosea sta oba prišla po slovo, stari oče ga drži za roko in mu želi

božji blagoslov na pot, in Joakim in Edevart ga odveslata na pristajališče.

Edevart govori — ta veliki brat in tovariš, ki se je odločil malo ne od vsega na tej zemlji: »Da, zdaj pa glej, da se res vpišeš na ladjo in se ne zapleteš v kaj drugega!«

Avgust ne odgovori na to, temveč pravi: »Ježi me, da nismo postavili večjega hleva in nismo mislili tudi na svinjak.«

Na to Joakim ne odgovori.

Ko so priveslali do postajališča, so zunaj v fjordu že videli poštne parnik. Avgust je še Edevarta naglo potegnil stran in mu rekel: »To, kar sem ti takrat ponoči na semnju priznal, da smo bili štirje za njo in smo jo umorili, to je bilo samo prazno klepanje.«

»Kajpak.«

»Da, kako bi si mogel tudi kaj takega misliti? Štirje moški — kaj takega nisem še nikoli slišal, saj smo bili vendar ljudje. In nikar ne govori o tem!«

»Ne bom govoril o tem.«

»In da nisi kar takoj tekel po župnika, zato sem ti tudi hvaležen, pa tudi tega ne boš raznašal med ljudmi!«

»Ne.«

(Dalje)

— Vidi, Mihec, kako leta tečejo. Je pasalo vre pet let, odkar so u tistem Helsin-ki nardili tisto deklaracijo. . .

— Jakec, lepu te prosem, ne stoj mi začent sez deklaracijami jn konfarenkami! Ke jest jemam delikatne čreva jn mi je dohtar reku, de tašne reči škodejo moj-mi želodci.

— Dej, dej Mihec, ne stoj govort taku! Ke tista konfarenca u Helsinki je bla ana lepa jn koristna reč. Tam so se vse države zmenle, de bojo na vso muč delale za mir jn za prijateljstvo. De se bojo ana drugo rešpetirale, de bojo ledem pestile govort jn pisat jn brat kar bojo teli, de bo vsak lahko šou (če bo jemu dnar) kamer bo tou jn še vse sorte od suverenosti, enakopravnosti jn taku naprej.

— Vidi, Jakec, me je vre začelo nekej zvi-vat po trebhi. . .

— Kej te jema za zviwat! Kej niso tu lepe reči? Kej be tou jemet vojsko? Kej ne-češ, de be blo lepu na sveti jn de be ži-veli u miri?

— Posluš! Jakec! Narpoprej je bla tista konfaranca brez potrebe. Zatu ke so preci po vojski nardili tiste združene

narode jn pole po vrhi še ano deklaracijo od človeških pravic. Jn tam nutre je vse: de moramo jemet za jest, de ne smemo živet u strahi, de lahko beremo jn pišemo kar čemo, de nobeden ne smej bet preganjan, če kritizira vlado jn še vse sorte. Jn so vse zapisali, pot-pisali jn denili gor timbre. Od tabat je pasalo več ku trideset let. Zdej razlož! rajše ti meni, zakej je blo treba še tisto konfarenco u Helsinki?

— E Mihec, ti si preveč primitiven. Tu so nardili zatu ke se je skazalo, de vse ti-ste pravice ne funkcionirajo taku, ko-ker be blo treba. Zatu so teli še anbot vse preštedirat jn zagarrantirat.

— Sm zastopu. So se zmenli u prvo. Pole so vidli, da ne gre jn alora so se zmenli u drugo. Pole so se najdli u Beogradi jn so spet vidli, da ne gre jn de se bo treba najt novembra u Madridi. Jn znaš kej bojo spoznali? De tisti Helsinki neče jet na nobeno vižo. Se mi zdijo ku tisti kvartet od Krilova.

— Kašen kvartet? Kašen Krilov

— Znaš, tu je biu an ruski pesnik ses sta-reh cajtov. Jn je napisau ano pesem od kvarteta. So se najdli ana šimja, an ua-su, an kozliček jn an medved. Jn so rekli, de bojo godli u kvarteti. So si do-bili tudi note jn štrmente. Jn kadar se lepu vsedejo jn začnejo se šimja dogo-ve, de taku ne bo šlo, zatu ke ne sedijo prou. Jn kadar se presedejo jn začnejo, je spet samo škripanje, taku de tudi ua-su vide, de ne bo neč jn reče, de more-jo sedet vštric. Ma tudi kadar sedijo vštric pride ven sama fušarija. Se začne-jo med sabo kregat zastran sedenja, ma glah tabat prleti če an slavec jn ga pra-šajo, kaku be mogli sedet. Zatu ke note jn štrmente vre jemajo. Jn znaš kej jem je povedau slavec? Je reku:

Za godbenika je potrebno znanje in tanjši sluh, kot pa je vaš, a vi, prijatelji, sedite kakor koli, zagodli prav ne boste vi nikoli